

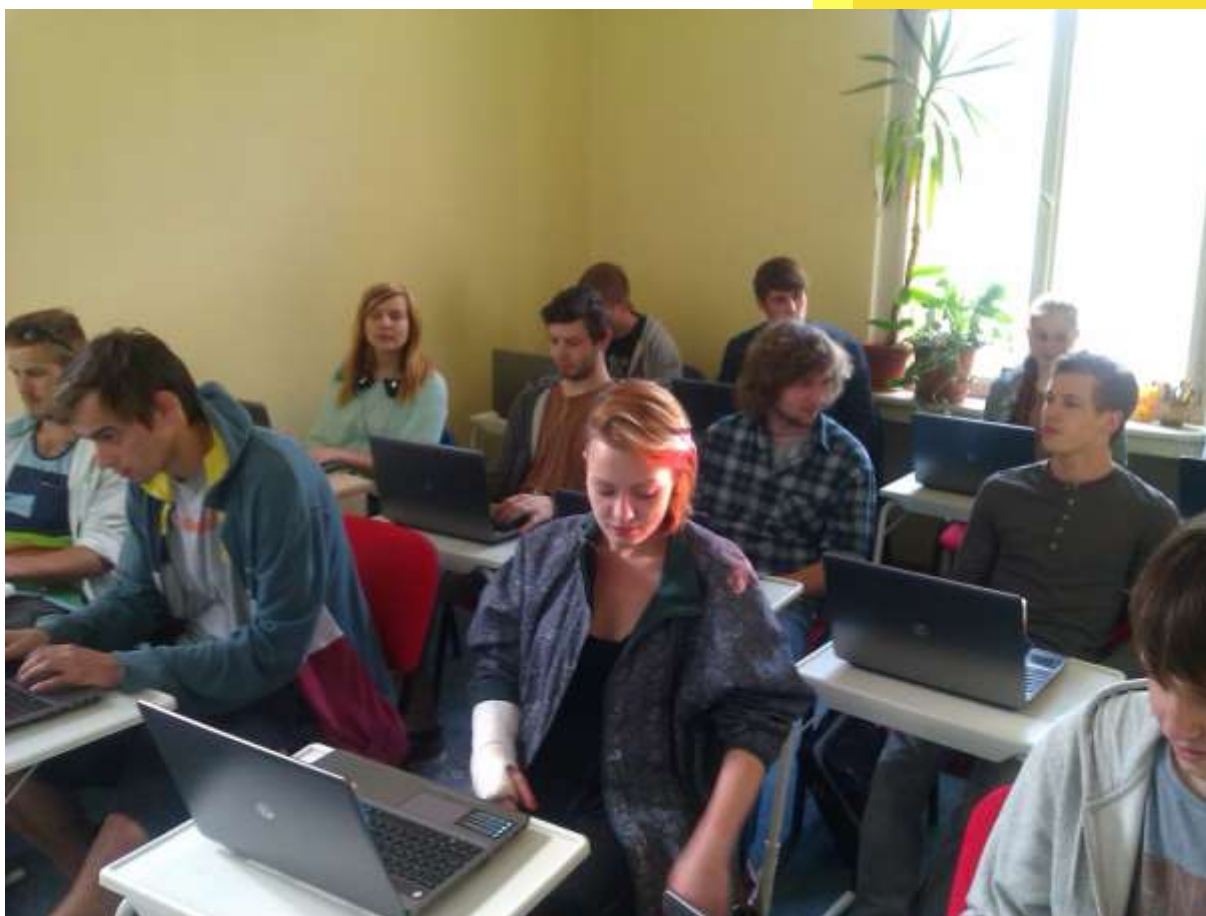

OBČANSKÉ SDRUŽENÍ

Metodická příručka aktivity 3

Jak na média a informace

Projekt CZ.1.07/3.1.00/37.0204
„Další vzdělávání občanů Liberecka“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

I. ÚVOD

Popis projektu

Projekt vznikl na základě zkušeností konzultantů Občanské poradny a jeho obsah vychází ze statistických údajů o množství a oblastech řešených problémů klientů. Jeho cílem je zvýšit kvalitu občanských kompetencí a finanční gramotnost obyvatel Liberecka a Jablonecka jejich aktivním sebevzděláváním. Struktura a obsah vzdělávacího programu je přímo závislá na definování výstupů k řešení negativních životních situací, s cílem osvojit pozitivní postoj ke změně.

Vzdělávání probíhá inovativními metodami. Základním informačním zdrojem je písemný materiál (počítačová prezentace), jehož obsahem je výklad vybraných témat, doplněný interaktivními prvky, které mají posluchače motivovat k zamýšlení nad prezentovanou tematikou, např. formou testu, vypracováním úkolu, praktické ukázky, nácvik jednání. Dále je využíváno motivačního vyprávění, jsou uváděny modelové příklady. Lektor je odborníkem na danou tematiku, schopný reagovat na dotazy posluchačů, stává se moderátorem hledání řešení problému samotnými posluchači, kteří si touto formou fixují získané informace. K vyhledávání konkrétních informací jsou využívány počítače.

Evaluační proces jednotlivých aktivit vzdělávání probíhá na základě hodnocení seminářů posluchači metodou semaforu.

Cíl metodiky

Cílem metodiky je popsat charakter, průběh a zajištění jednotlivých dílčích témat klíčové aktivity č.3 „Jak na média a informace“ se záměrem zajistit udržitelnost projektové aktivity tak, aby ji bylo možné v budoucnu zopakovat, připravit semináře zaměřené na tuto problematiku, a tím multiplikovat výstupy této aktivity.

Popis uplatnění metodiky

Vzhledem k charakteru témat klíčové aktivity je zřejmé, že obsah aktivity zůstává v platnosti i po ukončení celého projektu a potřeba vzdělávat veřejnost v těchto tematických blocích bude žádoucí i v budoucnu. Tato metodika by se tak měla stát základním východiskem pro realizaci vzdělávacích seminářů vymezených klíčovou aktivitou.

Při správné aplikaci výstupů této metodiky se cílová skupina občanů na základě získaných znalostí a dovedností naučí aktivně reagovat na problematiku vzešlou z různých životních situací v přístupu k médiím a informacím obecně, stejně tak se naučí alespoň vidět možnosti manipulace s informacemi, se způsobem jejich výkladu.

Témata

- Manipulativní techniky v komunikaci a médiích - seminář
- Internet – informace – sociální sítě – bezpečnost – tříhodinový workshop

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

II. METODIKA TVORBY VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ

Důvod výběru tématu „Jak na média a informace“

Témata této aktivity byla vybrána zejména proto, že nabízejí odpovědi na otázky, které mohou napadat každého občana jakéhokoliv věku. Problém manipulací s informacemi i manipulace komunikační jistě řešil nebo alespoň přišel na mysl každému. S tím je spojeno vyhledávání informací na internetu – tato dovednost je téměř nezbytností v dnešní „elektronické“ době. Stejně tak otázka bezpečnosti pohybu na internetové síti, bezpečnosti v sociálních sítích.

Cílová skupina

Občané Liberecka a Jablonecka ve věku od 18 do 64 let, řešící otázku hledání informací, bezpečnosti pohybu na síti, internetu, v sociálních sítích. Občané, kteří se zamýšlejí na prezentaci informací v médiích.

Kdo je například cílovou skupinou :

- absolventi škol, kteří se neměli možnost blíže seznámit s pohybem na internetu
- osoby které se nedostali příliš do styku s výpočetní technikou
- osoby nucené vyhledávat informace v elektronických médiích

Publicita

Publicita této klíčové aktivity by měla být zajištěna rozličnými formami s ambicí oslovit co nejširší plénum cílové skupiny. Při zajištění publicity této klíčové aktivity se osvědčily následující formy:

- veřejné sdělovací prostředky lokálního charakteru (regionální rozhlasové stanice apod.)
- výlep propagačních materiálů - pozvánek na veřejně dostupných místech (např. v dopravních prostředcích, školách, městských úřadech, knihovně, informačních střediscích úřadu práce, ordinacích lékařů, domech s pečovatelskou službou, centrech pro seniory, centrech pro matky s dětmi, stacionářích...)
- mailové pozvánky, případně telefonické či osobní pozvání na základě kontaktů databáze účastníků předešlých akcí
- distribuce tištěných letáků a brožur (např. v budovách ÚP, domovech pro seniory, školách apod.)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obsah aktivity

Klíčová aktivita je složena ze semináře:

Seminář Manipulativní techniky v komunikaci a médiích

Cílem tohoto semináře je naučit účastníka rozeznat manipulaci nebo alespoň uvažovat o tom, že se v médiích manipulace objevuje a je používána. Stejně tak s manipulací počítat v běžné interaktivní komunikaci a seznámit se s jejími projevy.

Časová dotace semináře : 3 hodiny

V divokém světě médií

Dnešní doba bývá nazývána dobou informační. Nikoliv náhodou. Nikdy předtím v minulosti nehrály informace v životě jedince i celé společnosti tak závažnou roli. Zároveň nikdy v minulosti člověk nezažíval takový každodenní, bez nadsázky řečeno útok informací na svou osobu. Svoboda médií, která byla v minulosti problémem ale s sebou paradoxně přináší nová rizika, často mnohem nebezpečnější a rafinovanější, než ta v minulosti.

Od nedostatku, přes cenzuru, chaos až po nové prvky manipulace

Historie klasických médií, jak je známe dnes, sahá v českých zemích zhruba do první poloviny 18. Století. Důvodem jejich vzniku byl hlad tehdejší zejména městské společnosti po informacích a novinkách. Od počátku vzniku klasických médií (periodik, novin) provázela jejich existenci silná cenzura. Státní moc si uzurpovala právo na to, které informace a také jak podané informace se k občanům mají dostávat. Na cenzorské zásahy ze strany monarchie navázaly v 20. Století i nedemokratické režimy, ale cenzura fungovala i za První republiky a funguje i dnes.

Během doby, dospěli lidé k tomu, že svobodný přístup k informacím patří k základním lidským právům. Zakotvení a garance tohoto práva v právním řádu je neoddělitelnou součástí demokratického a právního státu. Byla to reakce na nedemokratičnost historických režimů.

Skutečný boom médií nastal na počátku dvacátého století. Média se stala tzv. Sedmou velmocí. Toto přirovnání dokládá, jak významnou roli ve společenském životě média hrají. S nástupem moderních technologií a zejména internetu se situace ještě více změnila.

Prudký rozvoj informačních technologií s sebou přináší nový rozměr přístupu k informacím. Zvláště s rozvojem celosvětové sítě Internet se otevřel netušený prostor pro výměnu informací. S tím jde však ruku v ruce i nebezpečí „přesycení informacemi“.

I ve zdánlivě chaotickém světě obrovského počtu médií, ale platí pravidla, která upravují tok informací, které se k dnešnímu člověku dostávají. Vedle jasně politicky ovlivněných médií, například internetových serverů politických stran, je situace ohledně mainstreamových médií daleko složitější.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Někteří vlastníci mediálních společností jsou zároveň propojeni s podnikatelskou sférou stejně jako s politickými špičkami. To ve svém důsledku musí vést k zamlžování, nevyváženému informování, ovlivňování veřejného mínění. Zpravodajství, které má k objektivnosti daleko, bulvární ladění, akcent na senzaci, skandály, vraždy za každou cenu, to už nejsou informace ani kulturní zábava, to jsou desinformace, klam, někdy i dovedně zakamuflovaná lež.

Jaké otázky si klást?

Kdo je ten, kdo určuje, co se do médií dostane a co ne?

Které zprávy v médiích chybí a proč je v jednom typu médií tak velké procento zpráv jednoho typu?

Kde je hranice mezi objektivní zprávou, komentářem nebo vlastním názorem autora?

Jak často jsou v médiích chyby a nepřesnosti a proč tam mohou být?

Workshop Internet – informace – sociální sítě – bezpečnost

Cílem workshopu je prakticky nacvičit vyhledávání informací na internetu, znát různé vyhledávače a různé možnosti hledání informací. Získat přehled o nebezpečí pohybu na internetu, v sociálních sítích, vědět, že se mohou zabezpečit, seznámit se s možnostmi úpravy zabezpečení sociálních sítí a informací na nich publikovaných. Vědět jak vypadá bezpečné heslo, jak mohou zabezpečit svůj hardware.

Účastníci pracují po celou dobu workshopu na notebooku, každý účastník má svůj, současně s výkladem jsou zobrazovány příklady práce na internetu přímo z notebooku lektora přes dataprojektor. Celý workshop je velmi interaktivní, vždy na začátek nového tématu je krátké teoretické seznámení s tématem a po té se prakticky téma procvičuje. Workshop je postaven zejména na práci účastníků, jejich dotazech a potížích s prací na sítích.

Časová dotace : 3 hodiny /případně dle potřeby

Materiály k aktivitě

K této aktivitě nebyly vydávány informační letáky, ale byla zpracována brožura, která obsahuje obě témata.

III. VZOROVÝ MODEL SEMINÁŘE

Jak realizovat seminář

Před seminářem:

Stanovení termínu a místa konání (maximálně vyjít vstříc časovým možnostem účastníků, přizpůsobit čas a místo konání cílové skupině)

Zajištění místa konání (rezervace místnosti, uspořádání stolů a židlí, věšáky)

Zajištění lektora (informovat lektora o charakteru cílové skupiny)

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zajištění vybavení prostoru (příprava technického vybavení: dataprojektor, počítač, flipchart, zajištění notebooků/PC pro každého účastníka, vlaječky...)

Propagace semináře a distribuce pozvánek na seminář

Příprava prezenční listiny, označení místa konání (šipky, směrovky)

Příprava evaluačního formuláře (metodou semaforu)

Zajištění materiálu k semináři (informační brožury, propagační materiály k projektu)

Zajištění občerstvení účastníků (čaj, káva, minerálka, cukr, sušenky, chlebičky), hrnky, sklenice, lžičky apod. – v případě workshopu pozor na určení místa pro občerstvení

Na semináři

Podepsání prezenčních listin

Podepsání dohody s lektorem

Distribuce doprovodných materiálů

Distribuce občerstvení

Zajištění vyplnění evaluačních dotazníků

Zajištění fotodokumentace

Po semináři

Úklid

Vyhodnocení evaluačních dotazníků – zapracování připomínek do dalšího semináře

Průběh workshopu - časová dotace 155 minut (3 výukové hodiny) (včetně přestávek)

- Představení lektora, seznámení účastníků s tématem, případně s projektem – 5 min
- Úvod k problematice internetu, krátké info o historii – zjištění uživatelské úrovně účastníků – bezpečnost IT obecně – 10 min
- Vyhledávání informací – krátké info – zadání vyhledat stránku – vyhledej co se stalo k datu – vyhledejte aktuální informaci – vyhledávání z více zdrojů – metody vyhledávání – diskuse – 40 min
- Přestávka – občerstvení - 15 min
- Sociální sítě – jejich přehled – zjištění jak jsou na tom účastníci – diskuse k čemu jsou sociální sítě dobré - 30 min
- Bezpečnost na síti – emailová komunikace – bankovní servery – sociální sítě – bezpečnost na facebooku – bezpečnost dětí na internetu – krátce o kyberšikaně – 30 min
- Krátká přestávka – občerstvení - 10 min
- Diskuse a dotazy – jak je potřeba
- Závěr semináře – vyplnění zpětné vazby formou semaforu (viz příloha), nabídka dalších seminářů, připomenutí vyplnění prezenční listiny, poděkování za účast. – 5 min

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

IV. PŘÍLOHY

Příloha č.1 – prezentace na téma Manipulace v médiích

Příloha č.2 – ukázka evaluačního dotazníku – semafor

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příloha č.1 – prezentace

Dvousečný internet

- + Svoboda internetu
- + Možnost oslovit velké množství lidí
- + Relativně malá finanční nezávislost
- Obrovské množství informací
- Někontrolovanost – vznik fám, dezinformací atd...
- Malá životnost věhy informací – zrychlující se potenciál zprávy

Otázka objektivity

- Velcí kapitáloví vlastníci – napojení na politické strany:
- USA: Fox Tv – Republikánská strana
- ČR: Mafra – Andrej Babiš, Economia – Zdeněk Bakala, Týden – Jaromír Soukup
- Liberec: Genus TV/Týden v LK – Syner

Způsoby cenzury dnes

Dnes je často jediným kritériem: zisk

- Autocenzura
- Loajalita vůči zaměstnavateli
- Korektní vztahy s vrcholovými politiky+úřady
- Bulvarizace témat
- Reklama v tisku

Příloha č.2 – evaluační dotazník – semafor

Tento způsob hodnocení semináře je pro účastníky „nový“ a rychlejší - označí jednoduchým způsobem (nalepením kolečka, čárkou) svou spokojenost se seminářem, případně doplní připomínky.

Projekt č. CZ.1.07/3.1.00/37.0204
Další vzdělávání občanů Liberecka

HODNOCENÍ PŘEDNÁŠKY/SEMINÁŘE

Manipulace v médiích

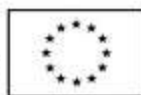
dne: 24.9.2013

Aktivita 3 Jak na média a informace

lektor: Jaroslav Tauchman

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V. ZDROJE INFORMACÍ

Pro tuto aktivitu je nutné zajistit aktuální informace – zejména pro bezpečnost na internetu, o sociálních sítích.

Pro informaci uvádíme některé ze zdrojů:

www.jaknainternet.cz

www.bezpecnyinternet.cz

www.sites.google.com/site/jaknajitnainternetu/

www.mediapodlupou.cz

Vyrobeno 2013

v rámci projektu „Další vzdělávání občanů Liberecka

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ